

Bemærkninger til forslaget

Forslaget er en uændret genfremsættelse af beslutningsforslag nr. B 38 fra folketingsåret 1996-97. Se Folketingstidende 1996-97, Folketingets forhandlinger side 2135 og tillæg A side 1220 og 1223.

Danmark har de seneste år været i den kedelige situation, at der har været en alvorlig mangel på organdonorer, hvilket har medført megen mediedækning. De seneste år er der fremkommet adskillige argumenter for, at der skal gøres en særlig indsats for at hjælpe de borgere, hvis liv enten delvis eller helt afhænger af, at der kommer flere organdonorer.

Tal fra Europarådets særlige ekspertkomité inden for transplantation viser, at danskerne er blandt de mest påholdende i den vestlige verden, når det drejer sig om at afgive organer. Af sundhedsministerens svar på spørgsmål nr. S 3205 af 20. september 1999 fremgår blandt andet, at ud af 94 egnede donorer i 1998 havde 5 af de afdøde givet afslag på organ donation, mens der var afslag fra de pårørende i 49 tilfælde (jf. Folketingstidende 1998-99, Folketingets forhandlinger side 8261).

Situationen er i dag således, at pårørende til et hjermedødt familiemedlem kan nægte læger at udtage organer af den afdøde, på trods af at denne har ladet sig indskrive i donorregistret. Dette sker trods afdødes personlige ønsker og egen stillingtagen til at være organ donor og på trods af den store mangel på organer. Når en person har ladet sig registrere i donorregistret, må man gå ud fra, at dette er sket efter nøje overvejelse. Derfor bør registreringen gøres juridisk bindende. Samfundet accepterer i vid udstrækning en myndig persons ret til i levende live at bestemme over fordelingen af sine ejendele i tilfælde af sin død. Hvis en afdød har testamenteret sine materielle besiddelser væk, kan de efterladte pårørende ikke sidde og dele efter forgodtbefindende, her er testamentet juridisk bindende. Når en person »testamenterer« organer, må det også anses for en »personlig ejendele«, der ønskes videregivet til andre. Registrering som organ donor bør derfor være juridisk bindende. Det skal dog naturligvis til ethvert tidspunkt være muligt for en organ donor at blive slettet af donorregistret.

Den katastrofale mangel på organ donorer i Danmark kan yderligere afhjælpes ved, at alle borgere stilles over for et valg, når de bliver myndige. Ved fornyelse af sygesikringskort og fremsendelse af information om det at være organ donor vedlægges en formular, der afkrydses med tre muligheder:

1. ja, til at være organ donor
2. nej, til at være organ donor
3. ved ikke/har ikke taget stilling.

Ved et sådant initiativ igangsætter regeringen en debat og et grundlag for, at flere og flere borgere får mulighed for at tage stilling til dette svære, men meget nødvendige spørgsmål. Der vil naturligvis også være en mulighed for at indlægge »ikkensynlige« donoroplysninger på et eventuelt borgerkort. Det er dog vigtigt, at der handles hurtigt; derfor foreslås det, at tilkendegivelsen foregår via sygesikringsbeviset.

Det vil nok for mange anses for et uoverskueligt problem at tage stilling til et så personligt, moralsk og forpligtende spørgsmål, hvilket kun er naturligt, men som situationen er i dag, skal der skaffes flere organ donorer, hvis der skal være mulighed for at forbedre og redde liv. Det vurderes også, at der er mange borgere, der vil stille sig positivt over for at blive organ donorer, men at mange ikke lader sig registrere. Rent faktisk viser en JP-måling fra 15. januar 1996, at halvdelen af alle voksne danskere har besluttet sig for, om de vil eller ikke vil afgive organer til transplantation, hvis spørgsmålet skulle blive aktuelt. Kun 7 pct. af alle har ladet sig registrere i donorregistret, og 27 pct. har planer om at blive registreret. Ved Sundhedsministeriets fremsendelse af information og registreringsformular må det forventes, at der sker en væsentlig tilgang af organ donorer. Der er mange mennesker, der gerne vil hjælpe andre, og i dette tilfælde må Folketinget tage en beslutning om, at der skal tages initiativ til, at borgerne stilles over for spørgsmålet og hjælpes til at tage stilling til eventuelt at blive organ donor – første gang ved myndighedsalderen og senere ved fornyelse af sygesikringsbevis f.eks. hvert 5. år. Det vil hurtigt blive et naturligt samtaleemne, og de unge og ældre borgere vil tage emnet op i familien, fordi de ved,